

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination September-2020

Course	: BLIS	Date	: 18/09/2020
Subject Code	: BLIS-02	Time	: 03:00pm to 05:00pm
Subject Name	: ગ્રંથાલય સંચાલન	Duration	: 2 Hours
		Max. Marks	: 50

પ્રશ્ન-1 સંચાલનના સામાન્ય સિદ્ધાંત જણાવી ગ્રંથાલયમાં તેનો ઉપયોગ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

ગ્રંથાલયમાં ગ્રંથ અને અગ્રંથ સામગ્રીની પ્રાપ્તિ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 ગ્રંથાલય બજેટ તૈયાર કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવી શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર વિગતે ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

શૈક્ષણિક ગ્રંથાલયમાં રાચરચિલું કેવું હોવું જોઈએ તેની ગુણવત્તા ઉપયોગીતાના સંદર્ભમાં વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-3 ટ્રેકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (12)

1. સંપૂર્ણ ગુણવત્તા પ્રબંધ (TQM)
2. કર્મચારી વ્યવસ્થાપન
3. ગ્રંથાલયના નાણાંકીય સ્ત્રોત
4. ગ્રંથાલયમાં માનવસંસાધન વિકાસ

પ્રશ્ન-4 નીચે આપેલ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોમાંથી વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. (14)

1 HRD નું પૂરું નામ શું છે?

A Human Resources Development	B Human Role of Development
C Human Research Development	D ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

2 TQM નું પૂરું નામ જણાવો.

A Total Quantity Management	B Total Quality Management
C Total Quartly Management	D ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

3 આધુનિક સંચાલન સિદ્ધાંત (Modern Management Theory) (1950's) માં _____ દૃષ્ટિકોણ પર ભાર મૂકવામાં આવેલ છે.

A શિક્ષણ	B વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ	C કર્મચારી	D વ્યક્તિ કેન્દ્રીત

4 લ્યુથર ગ્યુલિક અને એલ.ઉર્વિક સાત કાર્યોને સમાવેશ કરીને સંચાલન નવી વ્યાખ્યા આપી છે તેને _____ કહેવાય છે.

A POSDCORB	B Planning	C POSTCOR	D POSCOBS

5 ફેયોલના સંચાલનના સિદ્ધાંતમાં કોના પર ભાર મૂક્યો છે.

A સ્થિતિસ્થાપકતા	B કાર્યવિભાજન	C કર્મચારી	D વેતન

6 હેનરી ફેયોલે પોતાના અનુભવના આધારે સંચાલનના કેટલા સિદ્ધાંતો સૂચિવધ કર્યો છે.

A આઠ	B ચૌદ	C નવ	D પગથિયાસ્વરૂપે

7 સંગઠનનાં કેટલા પ્રકાર છે.

A ત્રણ	B બે	C ચાર	D પાંચ

8 સામાન્ય ધારાધોરણ મુજબ ગ્રંથાલય અધ્યક્ષ માટે લગભગ 250 વર્ગ ફૂટ, ગ્રંથાલય ઉપાધ્યક્ષ માટે _____ વર્ગ ફૂટની પ્રતિ વ્યક્તિદીઠ જગ્યા હોવી જોઈએ.

A 125-150 વર્ગ ફૂટ	B 250 વર્ગ ફૂટ	C 50 ફૂટ	D ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

- 9 શ્રી ડ્રુરી (Drury) દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ બુનિયાદી સિદ્ધાંત કે જે આજે પણ પુસ્તક પસંદગીના કાર્યમાં વપરાય છે તે કયા વર્ષમાં આપવામાં આવ્યો.
- A 1920 B 1930 C 1940 D 1935
- 10 ગ્રંથાલયે એવી સામગ્રીની પસંદગી કરવી જોઈએ જે તેની નાણાંકીય સૂચિત મર્યાદામાં રહીને વધુને વધુ બાળકોની જરૂરિયાતો સંતોષી શકે તે ખ્યાલ કોને આપ્યો.
- A ડ્યુઈ મેલ્વિલ B રંગનાથન C ડ્રુરી D શ્રેયર્સ
- 11 વિશ્વવિદ્યાલય અનુદાન આયોગ (UGC) ની ગ્રંથાલય સમિતિના સૂચન અનુસાર વિશ્વવિદ્યાલય ગ્રંથાલયમાં કુલ બજેટના કેટલા % વેતન અને ભથ્થામાં ખર્ચનાં માનકો છે.
- A 30% B 50% C 20% D 13%
- 12 રંગનાથના સૂચન અનુસાર વિશ્વવિદ્યાલય ગ્રંથાલયમાં પુસ્તકો અને અન્ય પાઠ્યસામગ્રી પર કેટલા (%) ખર્ચ થઈ શકે.
- A 40% B 30% C 50% D 10%
- 13 સાર્વજનિક ગ્રંથાલયમાં પુસ્તક ખરીદી પાછળ કેટલા ટકા (%) ખર્ચ થઈ શકે.
- A 20% B 50% C 30% D 40%
- 14 શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર (ZBB-Zero-Base Budgeting) ઈ.સ. 1970 ની પ્રારંભિક દશાબ્દીમાં કોના દ્વારા વિકસાવવામાં આવી.
- A પીટર ફાયર (Peter Phyree) B રંગનાથન C મેલ્વિલ ડ્યુઈ D USDOD

--*-*-*-*-*-*-*-*-*-*